

Bartók és Járdányi a társművészetek tükrében

KONFERENCIA

2016. október 10–11.
PESTI VIGADÓ

a Magyar Művészeti Akadémia székháza

Fővédnök: Devescovi Erzsébet

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

Köszöntő

Megtisztelő felkérésnek teszek eleget, amikor a „Bartók és Járdányi a társművészetek tükrében” című konferencia résztvevőit köszöntöm. Rendkívül fontosnak tartom azokat a kezdeményezéseket, amelyek különböző nézőpontokból kívánják elemezni és értelmezni a magyar zenei-művészeti élet meghatározó alakjainak tevékenységét.

A Zeneakadémia rektoraként számomra különösen meghatározó, hogy alma materünk két olyan nagyságát állítják most a figyelem középpontjába, mint Bartók Béla és Járdányi Pál. Mindketten meghatározó szellemei voltak koruknak, mégpedig három területen: a népzene-kutatásban, a zeneoktatásban, és a zeneszerzésben. Kodály írta Járdányiról, de Bartókra is érvényes, hogy „a zeneszerzőnek a tudományos képzettség, a kutatónak a művész fantáziája vált javára, a tanítóknak mind a kettő”. Hogy Bartók népzene-kutatói és zeneszerzői munkássága milyen széles körben hatott, és hat a mai napig, azt aligha kell részletezni, ám Járdányi hatása is elementáris: növendékei között olyan neveket találunk, mint Ujfalussy József, Dobszay László, Vásáry Tamás, Frankl Péter, Eötvös Péter, Petrovics Emil, Pauk György, Peskó Zoltán vagy Kurtág György. Valamennyien egybehangozóan állítják, hogy életre szóló útravalót kaptak tőle.

Járdányiról mi is szeretnénk komolyan megemlékezni a Zeneakadémián, ezért is tűztük műsorra a Zeneakadémia Szimfonikus Zenekarával legjelentősebb művét, a Vörösmarty-szimfóniát (amelyért harminchárom évesen megkapta a Kossuth-díjat), mégpedig október 22-én, Liszt születésnapján, az ötvenhatos forradalom hatvanadik évfordulójának előestéjén. Ez volt az a mű, amelynek hangfelvételét 1956. október 23-ra tűzték ki, s bár aznap délben elkezdődtek a felvételi munkálatok, a lemez végül – érthető okokból – nem készült el, a történelem közbeszólt.

Őszintén hiszem és remélem, hogy a Bartók és Járdányi által képviselt szellemiség a 21. században is tovább él, legyen szó a népek testvérré válásának manapság oly fontos bartóki eszményéről, vagy arról a még általánosabb gondolatról, amelyet a már beteg Járdányi írt fia (a kitűnő nagybőgőművész, Gergely) emlékkönyvébe halála előtt nem sokkal, 1966-ban: „Van egy láthatatlan híd, ami összeköti az embereket, élőket és elhunytakat. Ez a híd: a szeretet. Vigyázz rá nagyon!”

Vigh Andrea

a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rektora

Felvezető rendezvény

PR – kerekasztal

Pesti Vigadó – Sinkovits terem
2016. október 10.

Program

15:30 – 16:00 Regisztráció

16:00 Bevezető

PR – kerekasztal

moderátor: Windhager Ákos (MMA MMKI)

*Bátor Tamás (Müpa, Magyar Állami Operaház): „Bartók + ...”
Miskolci Nemzeti Operafesztivál tapasztalatai*

*Káel Csaba (Müpa): "#Bartók avagy hashtag Bartók" – CAFe
Budapest Kortárs Fesztivál a Bartók-imázs szolgálatában*

*Kovács Géza (Nemzeti Filharmonikusok): Félúton a Bartók Új Sorozat
– Egy magyar világsiker nyomában*

*Zsoldos Dávid (Papageno Consulting): A világra nyíló ötödik ajtó –
a Bartók-brand lehetőségei*

17:35

Fehér Anikó bevezetője

Vivente e moriente film vetítés (45')

Konferencia

Pesti Vigadó – Makovecz terem

2016. október 11.

Program

8:30 – 9:00 Regisztráció

Megnyitó

Moderátor: Kocsis Miklós (MMA MMKI)

9:00 Fekete György: Köszöntő

9:20 *Andrásfalvy Bertalan*: Emlékeim a néptánc- és népzeneekutatásról

Életmű

Moderátor: Kocsis Miklós (MMA MMKI)

9:50 *Járdányi Gergely (Vinczei Konzervatórium)*:
Édesapám, Járdányi Pál

10:00 *Bónis Ferenc (MTA Zenetudományi Bizottság)*: Bartók Béla és Szigeti József - egy művészbarátság dokumentumai

10:20 *Sziklavári Károly (Miskolci Szimfonikus Zenekar)*:
Individualizmustól a kollektív szellemig: A Táncszvit tükrében

10:40 *Windhager Ákos (MMA MMKI)*: Járdányi Pál a forradalomban

11:00 *Solymosi-Tari Emőke (MMA, LFZE)*: „...nem akartam Bartókos lenni” – Lajtha László Bartók-képe

11:20 Szünet

Népzene

Moderátor: Solymosi-Tari Emőke (MMA, LFZE)

11:40 *Fehér Anikó (MMA MMKI)*: Járdányi népzeneekutató munkássága és „A kidei magyarság ...”

12:00 *Pálóczy Krisztina (Néprajzi Múzeum)*: Bartók Béla fonográf felvételei a Néprajzi Múzeumban

12:20 *Juhász Zoltán (MMA)*: Számítógépes népzeneelemzés
Járdányi Pál dallamvonal-elve alapján

- 12:40 Szalay Olga (MTA BTK ZTI): Járdányi Pál népzenei rendszerei
- 13:00 Filmvetítés: Stúdióbeszélgetés a Nemzetközi Népzenei Tanács (IFMC) Budapesten megrendezett 17. konferenciájáról (1964)
- 13:20 Ebédszünet

Művészetelmélet

Moderátor: Kucsera Tamás Gergely (MMA)

- 14:10 Medveczky Ádám (MMA, LFZE, Operaház): Hazaszeretet és hit Bartók zenéjében
- 14:30 Ittzés Mihály (MMA, LFZE Kodály Intézet): Remélt, akart és elvesztett arany szabadság – 1956 a magyar kórusirodalomban
- 14:50 Járdányi Zsófia (LFZE): A hegedűiskolától a Concertino-ig
- 15:10 Devich János (MMA, LFZE): A hangszerek kezelése és a karakterek jelenléte Bartók és az utána következő nemzedékek vonósnégyeseiben
- 15:30 Alessio Elia: Poliszisztémák és többletdimenziók: Zeneszerzői utam Bartók, Ligeti és a kvantumfizika mentén
- 15:50 Szünet

Társművészet

Moderátor: Fehér Anikó (MMA MMKI)

- 16:20 Fonyódi Tibor (Magyar Forгатókönyvírók Egyesülete): Az oszthatatlan ember – nagyjátékfilm Bartók Béla amerikai éveiről
- 16:40 Csernyus Lőrinc (MMA): „Csak tiszta forrásból” a bartóki modell hatása az építészetre
- 17:00 Ablonczy László (MMA): Bartók és a pódium
- 17:20 F. Orosz Sára (MMA MMKI, SZIE GTK): Bartók a vizuális kultúrában
- 17:40 Falusi Márton (MMA MMKI): A bartóki modell a kortárs magyar lírában
- 18:00 Temesi Ferenc (MMA): Bartók humora - felolvasás
- 18:20 Zárzó

Hangverseny

Pesti Vigadó – Díszterem

2016. október 11. 19:30

Bartók – Járdányi emlékest

műsor:

Bartók: Magyar képek
Járdányi: Divertimento concertante
Bartók: III. zongoraverseny

szünet

Bartók: Kórusművek
Járdányi: Kórusművek
Járdányi: Tisza mentén

Közreműködők

Iubilate Leánykar
ifj. Sapszon Ferenc – Kossuth-díjas karnagy
Mocsári Károly – zongoraművész
Art's Phil-Harmony Zenekar
Bartal László – karmester
műsorvezető: Fehér Anikó

A rendezvény teljes ideje alatt a 4. emeleti folyosón F. Orosz Sára Bartók portréiból, Járdányi Pál hagyatékának darabjaiból, valamint Juhász Zoltán népi hangszereiből álló kamarakiállítás tekinthető meg.

BARTÓK – JÁRDÁNYI

Emlékest

MMA

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Művészetelméleti és Módszertani
Kutatóintézet

2016. október 11.

Hangverseny
Díszterem

19:30

Bartók – Járdányi
emlékest

Bartók: Magyar képek
Járdányi: Divertimento concertante
Bartók: III. zongoraverseny

Bartók: Kórusművek
Járdányi: Kórusművek
Járdányi: Tisza mentén

Közreműködik
Jubilate Leánykar,
ifj. Sapszon Ferenc – Kossuth-díjas karnagy
Mocsári Károly – zongoraművész
Art's Phil-Harmony Zenekar
Bartal László – karmester